

CHRISTIAN KRACHT

Eurotrash

Traducere din limba germană și note de
Mariana Bărbulescu

*What is fully, completely understood
Leaves no trace as memory.*¹
(Jiddu Krishnamurti)

*Dacă iubești Germania,
mai bine n-o vizita.*
(Jorge Luis Borges)

---

1. Ce este înțeleș pe deplin nu lasă nicio urmă ca amintire (engl.).

Deci trebuia să plec din nou pentru câteva zile la Zürich. Mama voia să stea de vorbă cu mine urgent. Telefonase, cerându-mi să vin repede, sunase foarte straniu la telefon. Și, din cauza nervozității, mă simțisem atât de rău în tot weekendul prelungit, încât sufeream de o constipație severă. În plus, trebuie să mai adaug că acum un sfert de secol scrisesem o povestire pe care o intitulasem *Faserland*, dintr-un motiv care acum, din păcate, nu-mi mai vine în minte. Se încheia la Zürich — mai bine zis, în mijlocul lacului Zürich — într-un fel relativ traumatic.

Așa că prima oară când am fost nevoit să mă întorc la povestea asta a fost când mi-am cumpărat la Zürich, cum ziceam, jos, pe Bahnhofstrasse, de la o mică tarabă încropită din scânduri, nu departe de Paradeplatz, un pulover de lână cam aspru, cafeniu-închis. Deja se însera, luasem niște valeriană, iar efectul pastilelor, deznădejdea toamnei elvețiene și cei douăzeci și cinci de ani trecuți,

toate mi se lăsaseră pe suflet, enorme și grele ca plumbul.

Cu puțin timp înainte fusesem prin orașul vechi. La o proiecție de film clandestină, dincolo, în Niederdorf, rulase *In girum imus nocte et consumimur igni*¹, ultimul film al lui Guy Debord, terminat înainte de sinuciderea lui. Eram patru sau cinci spectatori, ceea ce mi se păruse un miracol, având în vedere seara caldă, încă însorită, și creația aceea anemică și anostă.

Iar după ce spectatorii — adică doi profesori, proiecționistul și un om al străzii care își dorise să doarmă o vreme într-un fotoliu de cinema — și-au luat rămas-bun și și-au strâns mâinile, am coborât iarăși spre Paradeplatz, mergând prin noapte fără vreo intenție sau vreun gând anume. Și acolo, pe celălalt mal al râului Limmat, dădusem peste standul acela improvizat al unei comune elvețiene, la care două femei de vârstă incertă, purtând ochelari, și un tânăr bărbos și amabil vindeau pulovere

---

1. Celebru palindrom în latină, atribuit lui Vergilius — „Ne învârtim în cercuri noaptea și suntem mistuiți de foc“ — și folosit ca titlu de film de Guy Ernest Debord (1931–1994), scriitor, teoretician marxist, filozof și cineast francez.

de lână grele și pături în culori naturale, tricotate chiar de ei.

Față de hainele expuse în vitrinele buticurilor de pe Bahnhofstrasse, închise deja de multă vreme, dar încă intens luminate, lucrurile acelea simple, de lână, mi se păruseră autentice într-un fel familiar, la fel cum și zâmbetul celor două vânzătoare — da, asta trebuie spus — mi se păruse impregnat de realitate și sens. Mie cel puțin îmi păreau mai reale decât toată Bahnhofstrasse la un loc, cu zecile ei de steaguri elvețiene atârinate peste tot, în stânga și-n dreapta, și cu decorurile luxoase, provinciale, anoste din vitrine. Iar când le-am întins comunardelor bancnota de o sută de franci, după ce mi-am scos iarăși, fără să stau pe gânduri, puloverul pe care îl probasem, în ciuda frigului, și am cerut să fie împăturit și pus într-o pungă de hârtie simplă, maro-deschis, preț de o clipă am avut impresia, da, poate falsă, că prin tranzacția asta am obținut ceva relevant.

În fine, mi s-a înmânat punga și o broșură colorată, cam spălăcită, pe care am strecurat-o în pungă, puțin stânjenit. Mi-am zis că aș putea scăpa

de ea mai târziu, pe neobservate, mi-am luat la revedere cu un zâmbet cam stângaci și, tremurând ușor, am luat-o spre Münsterplatz, cu gândul să mai beau ceva în barul de la Kronenhalle înainte să mă întorc la hotel, să mă bag în pat, să mai iau un somnifer pe bază de plante și să sting lumina.

Treburile mamei — acum îmi dau seama —, cele din cauza cărora eram nevoit să mă deplasez la fiecare două luni la Zürich, orașul ăsta al fanfaronilor, al mincinoșilor și al umilirii, mă paralizaseră complet de ani de zile. Devenise ceva îngrozitor, devenise într-un totu oribil, devenise mai mult decât puteam suporta, decât era cazul să suporte cineva în mod normal. Vreau să spun că mama era foarte bolnavă, bolnavă și la cap, adică nu doar acolo, dar mai ales acolo.

Ca să nu pierd contactul cu ea și să nu mă las pradă unei stări de resemnare și deznădejde, hotărâsem la un moment dat s-o vizitez o dată la două luni. Da, mă hotărâsem să accept pur și simplu starea jalnică în care viețuia mama de zeci de ani în locuința ei, înconjurată de sticle de votcă

goale, rostogolite pe jos, de facturi nedeschise de la diverse depozite cu blănuri de zibelină din Zürich și de folii foșnitoare de la cutiile cu analgezice.

Dar acum mă contactase din proprie inițiativă și mă chemase la ea, deși înainte așteptase mereu până când apăream în Zürich periodic, la fiecare două luni. De cele mai multe ori îmi ceruse să-i spun povești. După cum am zis, telefonul ei m-a făcut și mai nervos decât mă făceau oricum vizitele, fiindcă urmărea ceva, deținea brusc controlul, era inițiativa ei, ca să spun așa, pe când înainte tăcuse și așteptase mereu.

Nu avea nici e-mail, nici telefon mobil și refuza să se conecteze la internet. Prea complicat, zicea întotdeauna, și găsea că tastele erau prea mici. Însă eu presupuneam că refuzul era din pricina aroganței și nu simplei neputințe de a folosi tastele. Se prefăcea că îi place să citească ziarele și pe Stendhal. Pielea ei avea textura mătășii uscate, era mereu puțin arsă de soare, deși nu ședea niciodată afară, pe terasă, lângă hortensii.

Menajera o fura. La fiecare două zile rămânea cu portofelul gol. Deși nu cheltuia aproape nimic,

mereu îi dispăreau toți banii, tot așa cum într-o zi i-a dispărut și Mercedesul negru, scos din garajul casei de raport și dus în Bucovina de soțul bucovinean al menajerei bucovinene — era o jale, dar măcar nu mai stătea în Winterthur.

Vreau să spun că acolo a trebuit să-și sărbătorească a optzecea aniversare, la psihiatrie, la izolare. Dacă priveai lucrurile cu umor, fusese ca la Dürrenmatt, însă de fapt a fost mult mai trist decât la Dürrenmatt, fiindcă nu era vorba de o mamă oarecare, ci de mama mea, și nu de o clinică de psihiatrie oarecare, ci de cea care purta cel mai întunecat și mai teribil nume dintre toate: Winterthur.

Uitasem sau alungasem gândul că acea clinică mai avea un nume, ceva de genul *Frankenstein* ori cam așa, nu mai știam. În orice caz, a fost externată iarăși de la Winterthur, a trebuit să fie externată, fiindcă nu mai putea fi ținută în clinica de boli nervoase decât prin ordin judecătoresc și așa ceva nu exista și nici n-avea cum să existe vreodată. Fiindcă mama se pricepea, prin manipulări

rafinate, printr-o stăpânire de sine etalată tranșant, să-i sugereze celui care o examina că totul e în perfectă ordine, că pur și simplu trebuie lăsată iarăși acasă, că atunci o să și rămână totul așa cum e, în perfectă ordine. Că trebuie doar să fie lăsată iarăși la iubitul ei fenobarbital, la lăzile cu Fendant miserabil — sticle de vin alb cu dop înșurubat, la șapte franci cincizeci —, la abonamentul pentru *Neue Zürcher Zeitung*, anulat în fiecare săptămână și refăcut în fiecare săptămână, la tablourile expresioniste mediocre pe care soțul ei, tatăl meu, i le dăruise când erau căsătoriți, în timp ce el firește că preferase să le păstreze pe cele ale lui Nolde, Munch și Kirchner, adunate împreună cu Lothar-Günther Buchheim¹ în RDG și strânse sul sub patul lui din château, pe malul lacului Geneva, unde trăise după ce a divorțat de mama.

Gândurile despre colecția dispărută de tablouri a tatălui meu răposat mă chinuiau de fiecare dată când aflam că la Grisebach, în Berlin, la Christie's, în Londra, sau la Kornfeld, în Berna, fusese scoasă

---

1. Scriitor, pictor și jurnalist german din timpul regimului nazist, apoi cunoscut colecționar de pictură expresionistă după Al Doilea Război Mondial.

iarăși la licitație cutare sau cutare operă. Erau tablouri pe care le știam din copilărie, fiindcă stătuseră pe pereți la noi, în Gstaad, în *chalet*, știam toate trăsăturile de penel făcute cu culori dense și fiecare nor galben-albăstrui, conturat cu negru, îmi fusese dureros de familiar. Când eram la mama, vedeam mereu năluca picturilor expresioniștilor germani de mâna a treia din locuința ei, cei care mai rămăseseră din extraordinara colecție a familiei noastre. Tablouri de Georg Tappert, de exemplu, sau de Max Kaus și e greu de spus ce era mai jalnic: starea mamei ori lucrările acelea triste, făcute de mântuială, care atârnau pe pereți la Zürich ca o batjocură pusă în ramă.

Îmi place s-o spun încă o dată și s-o repet iar și iar: dezintegrarea acestei familii, da, atomizarea acestei familii, al cărei punct maxim trebuie văzut în a optzecea aniversare a mamei, în sala comună de la clinica de boli nervoase Winterthur, era de o abisală lipsă de speranță.

Ședea acolo ghemuită, cu părul ei gras, blond-cenușiu, legat în coadă de cal și îmbrăcată

într-un costum de trening albastru-deschis, flaușat. În fața ei, pe masă, buchetul de flori de opt sute de franci, adus de pe Bahnhofstrasse, apoi palimpsestul scofâlcit al chipului ei plin de zgârieturi făcute în cădere, la beție, plin de cruste de sânge roșu-închis, cu sprâncenele abia vizibile, acoperite de zigzagul strâmb al rănilor cusute cu fir negru — astfel se înfățișa declinul, decăderea acestei familii, ca o hartă a chipului ei, dacă putem spune așa.

Deci, în loc să mă întorc imediat la hotelul din orașul vechi, m-am dus pur și simplu la barul de la Kronenhalle a cărui ușă de la intrare se comporta mereu invers decât presupuneai atunci când o acționai. Când voiai să tragi, se lăsa deschisă doar dacă o împingei și invers. Acolo m-am așezat, în spate, pe dreapta, la capătul barului, lângă toaleta, căci mesele din față erau mereu rezervate de bărbați din Zürich și anturajul lor feminin, de cele mai multe ori ucrainean. Au trecut vremurile când puteai primi o masă în față sau când găseai vreuna care să nu fie rezervată. Între timp renunșasem la speranța de a sta la vreuna din mesele din față.

Când erai la Zürich, îți închipuiai că te va învălui permanent spiritul lui Joyce și al Cabaretului Voltaire, dar în realitate era doar un oraș al locotenenților avizi de bani și al proxeneților cu ifose. În partea dreaptă a barului, în spate, lângă toalete, era la fel de bine, îmi ziceam eu, la urma urmei acolo ți se serveau la băuturi aceleași trei farfurii albe — cu migdale sărate, chipsuri cu ardei și sticksuri cu sare — ca și la mesele din față, iar dacă într-o bună zi n-ar mai fi așa, probabil că barul de la Kronenhalle tot ar mai putea fi frecventat, fiindcă în fond era totuna.

Așa stătea treaba și cu mama, care poate că acum, în seara asta, căzuse iarăși în apartament, lovindu-se la față, depinde ce luase, Zolpidem, fenobarbital sau Quetiapina, adică doar unul dintre cele trei medicamente sau pe toate trei deodată, înghițite cu una sau două sticle din sus-numitul Fendant de șapte franci cincizeci sticla. Și apoi — după cădere, după urmele de pași lăsate în balta de sânge, după chipurile vecinilor în dosul perdelelor de voal, care se rușinau pentru ea, după ambulanța alb-portocalie, internarea de urgență în spital și

apoi încă o trimitere la Winterthur și externarea de după o săptămână, fiindcă nu exista niciun ordin judecătoresc, și după drumul cu taxiul înapoi în Zürich, când taximetristul îi lua din portmoneu bancnota de o mie de franci și nu-i mai dădea rest, în schimb o însoțea până la ușa apartamentului, ținând-o galant de braț —, după toate astea ea oricum nu și-ar mai aminti nimic, decât, firește, că trebuia să meargă urgent la farmacie cu o rețetă pentru alte flacoane de Zolpidem, fenobarbital și Quetiapina.

Data trecută, la ultima mea vizită, în urmă cu două luni, luasem o găleată, un mop și o cârpă udă și ștersesem cu grijă sângele mamei de pe pardoseala de marmură, iar ea zisese că aș fi dormit în patul ei, nu la hotel, că povestea cu hotelul era o minciună, iar apoi mă întrebese cum de-am ajuns de fapt să sângerez pe așternuturile ei și pe jos, ce naiba mi-a venit, de unde atâta impertinență.

Așa se face că acum ședeam în barul de la Kronenhalle în timp ce ea dormea în locuința ei, iar eu nu voiam să mă întorc la hotel, numai că

trebuia să plec, fiindcă ce căutam eu în barul ăsta care mă atrăgea și, totodată, mă dezgusta?

Așadar, am pornit-o înapoi peste podul pe sub care Limmat, râul cel limpede, se revărsa din lac și unde lebedele își ascunseseră capetele sub aripi ca să doarmă. M-am gândit să mai stau câteva minute sus, la Lindenhof, lângă zid, să mai fumez, poate, o țigară sub ploaia de frunze căzătoare și să privesc de acolo, de sus, întunecatul oraș Zürich și bezna lui, numai că n-am făcut-o, ci, odată ajuns la ușa hotelului, m-am căutat prin buzunare după cheie, fiindcă la ora aceea târzie nu mai era nimeni la recepție, și, în timp ce căutam cheia, mi-a apărut brusc în minte tatăl mamei mele.

Mi-a apărut în minte colecția de instrumente sadomasochiste găsite după moartea lui în dulapul zăvorât din camera de oaspeți a casei sale de pe Sylt, acel instrumentar tulburător al înjosirii pe care bunicu', bunicul meu, membru de partid din 1928, *Untersturmführer*¹ în SS și membru activ în conducerea Direcției de Propagandă a

---

1. Grad paramilitar în SS, asimilabil celui de locotenent în batalioanele de asalt (germ.).